

דו"ח סיכום לשנת 2007

אף כי הסיכום הרלוונטי ביותר הוא של שנת פעילות הנמשכת מספטמבר בכל שנה ועד סוף אוגוסט של השנה לאחר מכן, מסיבות מינהליות הננו מספקים גם סיכום לכל שנה קלנדארית. הסיכום המוגש כאן, מתאר את פעילות "כפר רעות – סדאקה" לאורך שנת 2007, ז"א – מאמצע שנת הפעילות 2006/7 ועד לאמצע שנת הפעילות 2007/8.

כללי

שנה זו היתה מאוד שונה מקודמתה – ולא דוקא לטובה. אף כי הפרויקטים האקדמיים התבססו היטב, אפילו התרחבו, פעילות קומונת "נמשים" נמשכה כסדרה – הרי פרויקט דגל נוסף שלנו: Talk Peace – Make Peace לא התקיים השנה. הסיבה לכך היתה מוזרה מעט: בשנה שעברה נוצר קשר בינינו לבין ארגון גרמני הפועל בארצות רבות ומתבסס על כסף ממשלתי. בפגישה איתם הם הציעו להגיש בשמנו – ובשיתוף פעולה איתם – את הפרויקט הנ"ל למשרד הפיתוח הגרמני. דובר על הרחבה ניכרת של הפרויקט וכן מחויבות לשלוש שנים לפחות. מדברי נציגת הארגון ניתן היה להבין, כי קבלת המימון מהמשרד הגרמני כמעט ודאית. היות והקשר בינינו היה רצוף ובמהלכו נכנסנו לפרטי פרטים של הפרויקט, נראה היה לנו, כי הפרויקט החשוב הזה יופעל החל מאמצע או סוף 2007 – למשך שלוש שנים באמצעות כספי משרד הפיתוח הגרמני. כתוצאה מאופטימיות יתר שהקשר הזה הביא עמו, הוזנחו מאמצים לגיוס כספים ממקורות אחרים. כשהמשרד הגרמני דחה לבסוף את הבקשה, נשארנו קרחים מכאן ומכאן. היה מדובר לא רק באי ביצוע פרויקט חשוב שפעל בשנתיים האחרונות בהצלחה רבה, אלא גם בצמצום התקציב השנתי שלנו בלמעלה מ-1/3 לעומת השנה הקודמת (שהיתה כזכור, מוצלחת ביותר בכל המובנים) דבר שגרם לקשיים גדולים בתזרים המזומנים שלנו. למרות זאת המשכנו לפעול ככל שמקורותינו הכספיים אפשרו זאת.

פרויקטים

1 – פרויקטים אקדמיים

בשנה זו עבדנו בשיתוף פעולה מצוין עם 4 מוסדות אקדמיים: מכללת עמק יזרעאל, מכללת גורדון, מכללת אורנים לחינוך והפקולטה לסוציולוגיה של אוניברסיטת חיפה. הפרויקטים כללו קורסים אקדמיים אשר הועברו באותה מתכונת בכל מקום (פרט למכללת גורדון): קורס בחירה אקדמי הממומן בחלקו על ידינו – ומשולבים בו אלמנטים אקדמיים עם סדנאות דינאמיקה. בכל קורס התקיים ריכוז של 4 שיעורים רצופים בכל שבוע, לכל אורך סמסטר אחד: שני השיעורים הראשונים הוקדשו להרצאה המועברת על ידי איש או אשת צוות מהמוסד בו התקיים הקורס, ושני השיעורים לאחר מכן הוקדשו לסדנה דינאמית שנוהלה על ידי מנחות שלנו ובו עובד החומר האקדמי על ידי המשתתפים והמשתתפות במישור האישי והרגשי. בכל הקורסים אנו עמדתנו על ההרכב הדו-לאומי השוויוני ככל האפשר, של הסטודנטים המשתתפים. למתכונת זו יתרונות לכל הצדדים השותפים: הסטודנטיות והסטודנטים עוברים/ות – תחת הכותרת של קורס אקדמי, הכולל נקודות זיכוי – חוויות חזקות ביותר המביאות אותם לרמה גבוהה של מעורבות אישית בנושאים החברתיים – פוליטיים שהקורס מתמקד בהם. המוסד מקבל מימון חלקי לקורס וכן התנסות בדרך חדשה להקניית החומר לסטודנטים – ואנו מקבלים משתתפים, מקום ומסגרת וכן נהנים מן היוקרה של המוסד. שותפה נוספת מהשנה שעברה – מכללת לוינסקי – לא הצליחה לגייס סטודנטיות ערביות לקורס, על כן השנה הקפאנו את שיתוף הפעולה איתה.

בקורסים אלה אנו מקרבים למעשה את הלימודים האקדמיים למציאות ומורידים אותם מן האקדמיה, אל חיי היום-יום ובונים מחויבות בקרב התלמידות והתלמידים לנושאים בהם אנו עוסקים. בשנת 2007 התקיימו במסגרת הפרויקטים האקדמיים בסה"כ 5 קורסים והשתתפו בהם בסה"כ כ-100 סטודנטים וסטודנטיות, ערבים ויהודים.

בנוסף לקורסים הללו קיימנו בשת"פ עם מכללת גורדון לחינוך בחיפה, השתלמות קיץ בהשתתפות כ- 20 מורות יהודיות וערביות. תוכן הקורס היה זהה ל"שיח נשים בין-תרבותי"(ראה פרוט למטה), אולם במקום משך של 12 שבועות, כפי שהוא נערך במכללות האחרות, במקרה זה נדחס התוכן ל- 8 ימי לימוד שלמים.

סיכום והמשך שת"פ

בכל המוסדות האקדמיים איתם אנו קשורים, נערך סיכום והוסקו מסקנות. בכל המקרים הסיכומים היו חיוביים ביותר ושני הצדדים הביעו את רצונם בהמשך שתוף הפעולה בשנת הלימודים הבאה ואף להרחיבו. בפגישת הצוות שלנו עם פרופ. עליזה שנהר, נשיאת מכללת עמק יזרעאל וגב' מיקה קפטור, המנהלת האקדמית, הוסכם כי נבחן דרכים להרחבת שתה"פ לקורסים נוספים גם בחוגים אחרים. במכללת אורנים ובאוניברסיטת חיפה גם כן קיימת מגמה לבחון הרחבת שתה"פ לקורסים בחוגים נוספים.
הקורסים האקדמיים כללו את הנושאים הבאים:

א – שיח נשי בין-תרבותי – בשת"פ עם מכללת עמק יזרעאל ומכללת גורדון לחינוך. הפרויקט כולל מפגשי סטודנטיות יהודיות וערביות, ועוסק במודעות עצמית נשית ובהידברות בין-תרבותית. במכללת ע.י. התקיימו שני קורסים כאלה – אחד בכל סמסטר. בסמסטר האחרון היה זה כבר הקורס השישי שנערך ברציפות במכללה זו, בשת"פ איתנו. הקורס נהנה מפופולאריות רבה בקרב הסטודנטיות. במכללה מאוד מעוניינים להמשיך לעבוד איתנו גם בשנה הבאה. בעקבות שביעות הרצון ההדדי, אנו גם מורידים את גובה השתתפותנו במימון הקורס, אותו אנו משלמים למכללה. בנוסף לקורס זה הנערך בשת"פ עם החוג להתנהגות, קיימנו גם קורס מנהיגות קהילתית, בשת"פ עם החוג לסוציולוגיה. בקורס זה השתתפו סטודנטים וסטודנטיות משני העמים.

השתלמות הקיץ למורות, בשת"פ עם מכללת גורדון בחיפה נערכה בשותפות עם "קואליציית הנשים" אשר דאגה למעשה לסיועם והרצאות, בזמן שאנו היינו אחראים על הסדנאות הדינמיות. המכללה במקרה זה, דאגה למורות המעוניינות בהשתלמות וכמובן, נתנה את המקום.

ב – דו-שיח סטודנטים – בשת"פ עם מכללת אורנים

סמינר זה לא נחשב במכללה כקורס אקדמי המקנה נקודות לסטודנטים, אלא סדרה של מפגשים בין סטודנטים וסטודנטיות יהודים וערבים, בו הם עוברים תהליך של הכרה הדדית ובניית אמון. הקורס הזה נוהל על ידינו ונערך למעשה לפי בקשת המכללה.

ג – סוציולוגיה של כיבוש – בשת"פ עם הפקולטה לסוציולוגיה של אוניברסיטת חיפה. היזמה יצאה מהם, דרך קשרים אישיים של חברת צוות שלנו. המימון ברובו על ידי האוניברסיטה, פרט למשכורת המנחות, אותה אנו משלמים. משתתפים סטודנטים רבים (כ- 30), כמחציתם ערבים. גם כאן הוסכם כאמור, להמשיך את שתוף הפעולה בשנה הבאה.

ב – מנהיגים צעירים מדברים שלום – עושים שלום (Young Leaders Talk Peace – Make Peace) 2006

פרויקט זה, שהתחיל בראשית חודש יוני 2006 והסתיים רק באפריל 2007, מהווה למעשה מסלול נוסף למנהיגים עתידיים: משתתפי המסלול הזה היו מדריכים ופעילים מרכזיים בתנועות נוער. מהצד הפלסטיני השתתפו מדריכים מתנועת הצופים, מהצד הישראלי מדריכים ופעילים מנוער היהדות הקונסרבטיבית, היהדות הרפורמית, השומר הצעיר. פרויקט זה נתקל, לאחר התחלה טובה בקשיים הולכים וגוברים משני הצדדים השותפים: בגלל ההחמרה ביחסים בין שני העמים בקיץ 2006 וכן בגלל חופשת הקיץ נוצרה הפסקה ארוכה מידי בין המפגשים. בין החודשים יולי – אוקטובר 2006 לא נערך כל מפגש. בנוסף לכך, עקב "קצר" בתאום ציפיות 4 משתתפים מ"הנוער העובד" שהשתתפו בהתחלה, פרשו באמצע, אולם במקומם באה קבוצה מ"השומר הצעיר". בכל אופן התברר לנו, כי ההצלחה שאנו חווים עם המנהיגים הפוליטיים הצעירים בפרויקט TPMP אינה ערובה להצלחה בעבודה עם קבוצות מנהיגות אחרות. יהיה עלינו ללמוד מהקשיים במסלול זה, לגבי העתיד.

זהו הפרויקט היחידי מכל הפרויקטים אותם אנו מנהלים, שאף כי לא נכשל – אי אפשר לסכמו כהצלחה מובהקת. הוא הסתיים כאמור, באפריל 2007.

3 – נמשים (נוער משחק שלום)

חמשת מתנדבי המחזור השני של הקומונה בחיפה שהחלו את פעילותם בספטמבר 2006, המשיכו את פעילותם הברוכה עד אוגוסט 2007. בנוסף לפעילות שוטפת בארגון חוגי ילדים ונוער, העלו חברי הקומונה במחצית הראשונה של 2007 הצגה בשם "שטוף" – מחזה תנועה (ללא מילים) אנטי מלחמתי שהועלה בהצלחה מספר פעמים ולקראת סיום שנת ההתנדבות – העלו חברי הקומונה מחזה המבוסס על סיפור קצר מאת רסאן כנפאני, "השיבה לחיפה".

הקומונה החדשה (השלישית במספר) שהחליפה את הקבוצה הקודמת בספטמבר 2007, היתה בתחילת דרכה מורכבת מארבעה יהודים ושני ערבים, אולם אחד המשתתפים הערבים פרש כעבור פחות מחדשיים וכך נשארה קבוצה בת 5 משתתפים ומשתתפות: בן ערבי, שלוש בנות ובן יהודים.

הקבוצה נכנסה יפה לפעילות ותפקדה היטב. חברי הקבוצה קיימו חוגי תיאטרון לילדים ונוער מקרב תושבי השכונות נווה-יוסף וחליסה (שתיהן שכונות מצוקה, אחת יהודית השנייה ערבית). בנוסף לכך הקדישו חברי הקומונה תשומת לב גם לתחום התיאטרון והעלו על הבמה לקראת סוף 2007 הצגת ילדים דו-לשונית שהיתה מבוססת על "דירה להשכיר" של לאה גולדברג. פעילות הקומונה מורגשת מאוד בשכונות "נווה יוסף" ו"חליסה" ונוכחותה במקום מהווה גורם רב חשיבות בפעילות מועדוני נוער ומרכזים חינוכיים לילדים ולנוער. פעילות הקומונה חרגה בשנה זו אל מחוץ לגבולות שתי השכונות הללו.

יש לציין, כי שלושה מהמשתתפים בקומונה הראשונה ושנים מהקומונה השנייה המשיכו וממשיכים לפעול למשך שנה נוספת במסגרת שרות לאומית, תחת כנפי המתנסים ב"נווה יוסף". חלק מפעילות חברי הקומונה הנוכחית נעשה בשת"פ עם הבוגרים הללו. יש בכך כמובן הרגשת סיפוק של הצלחה – וכן המשכיות אורגנית של הפרויקט. לקראת סוף 2007 הוחל בגיבוש הקבוצה לשנה הבאה, באמצעות סדרה של סדנאות תיאטרון שנערכים אחת לחודש, בין נובמבר 2007 למרץ 2008. הסדנאות נערכות בהדרכתם של אורי ושאדי, רכזי הפרויקט. גם קבוצה זו תהיה ככל הנראה, קבוצה ערבית – יהודית. רעיונות לפרויקטים נוספים, אותם אנו מנסים לקדם לא התממשו בינתיים, בעיקר בגלל חוסר מימון.

== ==

עם כל הצלחותינו והישגינו עד כה, יכולתנו להמשיך בפעילותנו החשובה הושמה בסוף 2007 בסימן שאלה גדול, בגלל מצבנו הכספי שהחמיר מאוד בשנה זו. הסיבות למחנק הכספי שנוצר הן שלוש:

1 – את פרויקט "נמשים" התחלנו לפני כ-5 שנים ללא מימון. נכנסנו לנושא זה מתוך הנחה, שלפרויקט הכולל אלמנטים כגון מתנדבים צעירים, תיאטרון, פעילות עם ילדים ונוער בשכונות מצוקה, שת"פ יהודי – ערבי, לא יהיה קשה לגייס תרומות.

לצערי התבדונו בכך. מסתבר שהתחרות גדולה ואנחנו חדשים ב"שוק". התוצאה היא שהצלחותינו להשיג תרומות לפרויקט הזה מוגבלות מאוד. פרויקט "נמשים" שעלותו גבוהה, בלע חלק משמעותי של מקורותינו.

2 – מסתבר שבשנתיים האחרונות הנושא של דיאלוג יהודי – ערבי חדל לעניין רבים מהתורמים במסורתיים בחו"ל ובתוך ישראל אין כמעט שום גורם שמוכן לתמוך בו. מקורות ממשלתיים מתעלמים ממנו לחלוטין ובעיני עסקים ותורמים פרטיים הוא נחשב כנושא "פוליטי" שמוקצה מחמת מיאוס.

3 – אי גיוס כספים עבור הפרויקט TPMP מן הסיבות שתוארו בראשית דו"ח זה, הביא אותנו לקשיים גדולים בתזרים מזומנים.

המחנק הכספי שהלך והחמיר לאורך כל שנת 2007, הצריך כמה פתרונות חרום זמניים – כולל דחיית משכורות לצוות השכיר, עד שהמצב הכספי יוקל. צעד זה נעשה למעשה ביזמת חברי הצוות, מה שמראה כמובן, רמה גבוהה של מחויבות ורצון בהמשך פעילות העמותה כמעט בכל מחיר.

בעקבות מסקנות שהסקנו מניתוח הגורמים שהביאו אותנו למצבנו הכספי הנוכחי, אנו מקווים שבשנה הבאה המצב ישתפר ונוכל לחזור להיקפי הפעילות שהיינו רגילים אליהם בשנים האחרונות.

בברכה לכולכם
יונתן פלד – מנכ"ל

1.5.2008